

De Kapel van de KLu op het balkon van de Ridderzaal, die in de dertiende eeuw in opdracht van Graaf-Koning Willem II werd gebouwd. Het gebouw deed aan het begin van de negentiende eeuw nog enige tijd dienst als kazerne waarin gewonde soldaten werden verpleegd.

STARTSEIN OPERATIONELE COMMANDO'S

Een van de meest ingrijpende veranderingen in de geschiedenis van de Nederlandse krijgsmacht kreeg op 5 september zijn beslag in de Ridderzaal. Ten overstaan van enkele honderden genodigden, onder wie veel hooggeplaatste (oud-)militairen, politici en andere prominenten, werd tijdens een plechtige militaire ceremonie de nieuwe bevelsstructuur van de krijgsmacht bekrachtigd. Onder andere het Commando Luchtstrijdkrachten werd daarbij formeel opgericht.

Tekst: René Sertons Foto's: Rob Gieling

*‘Nieuwe’ Commandant der Strijdkrachten
eenhoofdige leiding gehele krijgsmacht*

Boven: De nieuwe Commandant Luchtstrijdkrachten luitenant-generaal Hans de Jong luistert aandachtig naar de toespraak van de 'nieuwe' Commandant der Strijdkrachten, generaal Dick Berlijn.

Links: Minister van Defensie Kamp prees 'erkend luchtvaarthistoricus' Starink onder andere voor zijn inzet in het keuzeproces rond de opvolger van de F-16.

Tijdens de ceremoniële plechtigheid in de Haagse Ridderzaal legden de Bevelhebbers der Zeestrijdkrachten, Landstrijdkrachten en Luchtstrijdkrachten hun bevel neer. Daarmee kwam voor de Koninklijke Luchtmacht een einde aan een periode van ruim een halve eeuw waarin zij onder het commando stond van een BDL. Luitenant-generaal Anton Baretta was in 1954 de eerste die als zodanig werd benoemd. Na hem bekleedden nog dertien luchtmachters de hoogste functie binnen de luchtmacht. Onder hen illustere namen als Bill Louwerse en Ben Droste. Luitenant-generaal b.d. Dirk Starink, die in juni 2004 aantrad, gaat de annalen in als laatste BDL. Oud-bevelhebbers als luitenant-generaal b.d. Rien Geschiere (1976-1981) en Cas Baas (1981-1985) waren getuige van het historische moment waarop Starink zijn bevel overdroeg aan minister van Defensie Henk Kamp.

Onderscheiding

Hoewel de recente historie wellicht anders zou vermoeden, zijn militaire plechtigheden in de Ridderzaal een zeldzaamheid. Vorig jaar nog droeg Chef Defensiestaf (CDS) luitenant-admiraal Luuk Kroon er zijn functie over aan toenmalig luitenant-generaal Dick Berlijn en onlangs sprak vice-premier Gerrit Zalm de veteranen toe tijdens de eerste Nationale Veteranendag. Onder de aanwezigen bevonden zich onder meer minister van Buitenlandse Zaken Bernard Bot, de voorzitter van de Tweede Kamer Frans Weisglas, defensiespecialist Rob de Wijk en de voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor Defensie Nebahat Albayrak. Halverwege onderbrak Kamp zijn toespraak om het woord tot de scheidende bevelhebbers te richten en hen namens Hare Majesteit Koningin Beatrix alledrie te benoe-

men tot Officier in de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden. Hij prees Starink voor zijn belangrijke bijdrage in het complexe en politiek gevoelige keuzeproces rond de opvolger van de F-16 en loofde tevens zijn rol als erkend luchtvaarthistoricus. Starink liet bij de teruggave van het bevel aan de minister weten bijzonder trots te zijn op de prestaties van de luchtmacht. Ook riep hij alle luchtmachters op de C-LSK en de CDS volledig te steunen.

Eenheid

Nadat het Koninklijk Besluit was voorgelezen en de Kapel van de Koninklijke Luchtmacht het Wilhelmus had gespeeld, ging Kamp in op de veranderingen in de bevelsstructuur van de krijgsmacht en complimenteerde hij de krijgsmachtdelen met hun veranderingsgezinde houding. Na zijn uiteenzetting gaf Kamp het bevel over de krijgsmachtdelen over aan de Chef Defensiestaf generaal Dick Berlijn. De oud-Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten is daardoor verantwoordelijk voor de planning, aansturing

en inzet van de gehele krijgsmacht, die daarmee een eenhoofdige leiding kent. Vanwege het veranderde takenpakket van Berlijn, die tevens de hoogste militaire adviseur van de minister is, maakte Kamp ook bekend dat de naam Chef Defensiestaf met directe ingang wordt gewijzigd in Commandant der Strijdkrachten, waarvan de afkorting nog steeds CDS blijft. De VVD-minister gaf Berlijn de eervolle taak mee de Nederlandse strijdkrachten meer dan ooit als een eenheid te laten opereren. Alvorens Berlijn zich tot zijn toehoorders richtte, speelde de KLu Kapel onder leiding van adjudant Ruud Böhrner een bijzonder stuk dat bekende elementen bevatte uit de muzikale geschiedenis van de verschillende krijgsmachtdelen.

Harmonieus

Voor menig toehoorder zal de plechtigheid toch gemengde gevoelens hebben opgeroepen. Met de ceremoniële plechtigheid kwam immers een einde aan een tijdperk. Hoewel Berlijn benadrukte dat de militair als geen ander weet dat eenhoofdige leiding cruciaal is voor effectieve bevelvoering, liet hij weten dat het zeker niet de bedoeling is dat de unieke identiteit van de krijgsmachtdelen en eenheden wordt veronachtzaamd. Zijn eigen rol vergeleek hij met die van een dirigent die gezamenlijk met violisten, blazers en slagwerk een harmonieus samenhangend muziekstuk ten gehore moet brengen. Nadat hij de drie operationele commandanten had toegesproken, zou de luchtmachtkapel ter afsluiting van de ceremonie toepasselijk genoeg een nieuwe mars spelen die voor de bijzondere gelegenheid was gecomponeerd. 'De toekomst van de krijgsmacht weerklinkt in dit muziekstuk. Moge het ons inspireren in onze taak', zo hield Berlijn zijn gehoor voor. ●

De laatste bevelhebbers (v.l.n.r.) vice-admiraal Klaver en de luitenant-generaals Urlings en Starink nadat zij namens koningin Beatrix door minister Kamp zijn benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden. Foto: Defensiekrant/Peter Wiezorek